

Na gras ook maïs in de baal

Nieuwe trend in het inkuilen van losse produkten

Het persen van maïs in balen komt overwaaien vanuit Zwitserland. Na de Orkel-pers, een jaar geleden, is onlangs de derde maïspers in Nederland geïntroduceerd. Het lijkt namelijk dat een baal maïs voeren zo gek nog niet is.

Tekst en foto's: Frits Huiden

Het persen van maïs in balen is in Zwitserland de laatste jaren goed aangeslagen. De vele, relatief kleine, boeren wonen er in een bergachtig landschap. Voor hen is het lastig om tijdens de maïsoogst grote hoeveelheden maïs de berg op te slepen.

Ruimte voor een grote sleufsilos is er doorgaans ook niet. Daarbij hebben de kleine bedrijven vaak een te lage voersnelheid om het voeren uit een sleufsilos tot een succes te maken. Liever voeren de boeren in kleine porties. Het persen van maïs in balen was

voor hen daarom een uitkomst. Mechanisatiebedrijven volgen de trend en hebben al tientallen graspersen omgebouwd tot stationaire maïspers of ontwikkelden er zelf een.

▪ Ombouwen

Na de Deense Orkel twee jaar geleden, komen nu twee nieuwe aanbieders met omgebouwde graspersen op de Nederlandse markt. Hoewel hier geen bergen zijn en sleufsilos genoeg, zouden Nederlandse veehouders vooral interesse hebben in de flexibiliteit van het voeren van maïs in balen. Daarbij is het ook makkelijk om de laatste resthoeveelheden uit de sleufsilos om te kuilen in balen aan het eind van een rantsoenperiode met maïs. Dan is de sleufsilos weer leeg en kan de verse partij maïs gescheiden gehouden worden van oude. Het gaat om de oprolpers (ronde balen) Taarup Bio Multipress van Theo van der Perk uit Beesd en de Hesston grootpakpers (vierkante balen) van Mechanisatiebedrijf Knoll uit Rouveen. Bij het ombouwen van een graspers wordt in de meeste gevallen de opraper verwijderd en een stortbak gemonteerd. Hierin kunnen de kippers de maïs los storten. Om de rollen van de perskamer worden extra riemen gemonteerd. Daardoor is de maïs

beter aan te drukken en valt het ook niet zo snel tussen de rollen door uit de perskamer. Na het persen komt het wikkelen. Extra netbindingen voor het definitieve wikkelen houden de baal beter bij elkaar. Zo is het uiteindelijk relatief eenvoudig om met een graspers ook maïs te persen.

▪ Voor- en nadelen

Veel genoemde voordelen van het apart inkuilen in balen van maïs zijn dezelfde die we kennen in het gras. Er zou minder broei in de balen zijn en als er wel broei is, blijft het risico kleiner omdat het alleen die enkele baal betreft. Daarbij is een boer flexibel in wat hij voert omdat niet een hele kuil opengemaakt hoeft te worden. Ook voor de fouragehandel is het gunstig om de maïs in kleine porties te verkopen. Het voordeel van een compactere stapeling tijdens transport van vierkante ten opzichte van ronde balen is beperkt. Je kunt er namelijk niet veel extra meenemen omdat het maximaal toelaatbare gewicht al snel

wordt bereikt. De machines persen de maïs zeer vast. Bij de ronde balen uit de Noorse Orkel is moeilijk een vinger verder dan een centimeter in de kern te drukken. Ook de balen uit de Hesston zijn strak geperst. Ervaringen van de eerste veehouders die van een baal maïs voerden, zijn positief. Zij voeren door het ontbreken van broei, langer van een baal dan van dezelfde hoeveelheid maïs die losgestort op de voergang ligt. De bouwers willen hun persen ook uitproberen met pulp en andere losse producten voor een grotere inzetbaarheid. Net als het in gras is ook het persen en wikkelen van maïsbalen met 13 tot 20 euro per baal aan de dure kant. Daarbij is een pers langzamer dan een shovel in een sleufsilos. Hij zal de dure oogstrein daarom ophouden. Voor het later omkuilen in balen moet met extra shoveluren rekening gehouden worden. Er is dan een flink stuk verharding nodig om maïs te storten en op te scheppen. ■

Orkel MP2000

De Orkel MP 2000 uit Noorwegen is momenteel de enige oprolpers die speciaal gebouwd is voor het persen van maïs. De invoerbak die geïntegreerd is met de machine, is in hoogte verstelbaar. Een opvoerketting brengt de maïs boven in de perskamer. Een V-vormige constructie verdeelt de maïs daar evenredig over de breedte van de baal. Aangedreven via een eigen hydraulisch circuit perst de Orkel de balen rustig bij elkaar. Volgens opgave haalt hij 40 balen per uur. Om de rollen in de perskamer met duurzame bronzen glijlagers zitten riemen die bestaat uit een geheel. Ook dit moet duurzamer zijn dan riemen met een lasnaad. De einddruk van de pers is instelbaar tussen 180 en 240 bar. Dat geeft een vaste baal van 900 tot 1.100 kilo. De diameter van de ronde baal ligt vast. Deze pers heeft ook al balen geperst van bietenpulp, compost, gehele-plantsilage (GPS) en maïskolvenschroot (MKS). "Alle met goed resultaat", volgens Joop Savelkoul van importeur Geert-Jan de Kok uit Bladel. Deze pers is niet om te bouwen tot graspers en is met 160.000 euro de duurste.

Hesston 4700

De omgebouwde Hesston 4700 pers van Mechanisatiebedrijf Knoll uit Rouveen maakt vierkante balen van 80 breed bij 85 bij 150 cm lang. Ook hier is de opraper verwijderd en een invoersysteem met vijzels voor in de plaats gekomen. De machine is nog niet helemaal af. Zo is er nog geen definitieve stortbak. Ook moet het plastic van de eerste wikkeling nog met de hand worden afgesneden. Hier moet nog een oplossing voor komen. Het persprincipe is gelijk met een grootpakpers voor in gras of stro. Er is zoals soms bij ronde balen dus geen sprake van een slappere kern en een stevigere buitenkant van de baal. De balen wegen

gemiddeld 960 kg bij 35 procent drogestof. Elke baal krijgt 4 touwen omgebonden en een paar lagen plastic. Knoll denkt dat de pers 70 balen per uur haalt als de aan- en afvoer constant is. De losse Tawi wikkelaar met twee wikkellarmen achter de pers draait daarom ook op volle toeren mee. De gehele combinatie gedraagt zich wat onrustiger dan de concurrenten door de stampende bewegingen van de persarm. Het terugvoerkanal tegen het morsen loopt van wikkelaar tot vooraan de pers. Het ombouwen van de persen vindt in Zwitserland plaats. Knoll kiest voor tweedehands om het geheel betaalbaar te houden.

Taarup Bio Multipress

De Taarup Bio is een oprolpers die perst en wikkelt in dezelfde perskamer. Daarom leende vooral deze pers zich ervoor om omgebouwd te worden tot maïspers. De baal hoeft immers niet speciaal naar een wikkeltafel te rollen wat morsen tot gevolg heeft. De Taarup Bio Multipress is als enige voor zowel maïs als gras te gebruiken. Enige verandering is het wisselen van de stortbak met opvoerkettingen voor de opraper. In deze perskamer met 18 rollen zitten twee riemen. De balen krijgen een diameter van 125 cm en zijn 122 breed. De balen wegen zo'n 950 kg. Er wordt eerst een netbinding omgebracht. Vervolgens opent de rode kap zich en wikkelen twee rollen een laag folie om de baal. Nadeel van de pers is dat hij niet tegelijk kan persen én wikkelen. Dit gaat ten koste van de capaciteit die rond 25 balen per uur ligt. De pers kost ongeveer 100.000 euro. Doordat hij in zowel gras als maïs in te zetten is, blijft hij breder inzetbaar. Hoe groot de duurzaamheid is moet nog blijken.